

"Təsdiq edirəm"

Tədris məsələləri üzrə
prorektor vəzifəsini icra edən:

 dos. Zaur Məmmədov
" " 2025-cü il

Fənn sillabusu

İxtisas: 050110-"Kimya və biologiya müəllimliyi"

Fakültə: Təbiyyat

Kafedra: Fizika, kimya və biologiya

I.Fənn haqqında məlumat: S\F Botanika tədrisinin məktəb kursu

Fənnin adı: AMTMEF- Botanikanın tədrisinin məktəb kursu. Biologiya və ekologiya kafedrasının 10.09.2024-cü il protokolu ilə təsdiq edilmişdir (Protokol № 1).

Kodu: AMTMEF - B02

Tədris ili: II (2025-2026) Semestr: III

Tədris yükü: cəmi: 180 saat. Auditoriya saati-30, (30 saat mühazirə, 30 saat seminar)

Tədris forması: Əyani

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit: 6 kredit

Auditoriya.

Saat: IVgün saat 10¹⁵-11⁵⁰

II.Müəllim haqqında məlumat:

Adı, soyadı, elmi dərəcəsi və elmi adı: Məmmədhüseyn Hüseynov, biol.ü.f.d., dosent

Məsləhət günləri və saati: IV gün saat 14⁰⁰-17⁰⁰.

E-mail ünvanı: mamed.aqil1962@gmail.com

Kafedranın ünvanı: Lənkəran ş., H.Z.Tağıyev 118

III.Tövsiyə olunan dərslik, dərs vəsaiti və metodik vəsaitlər

1. Seyidli.Y. Biologiya (Müəllim üçün metodik vəsait), Bakı nəş. 2014- cu il
- 2.Ə. Hüseynov, T. Abdullayeva Biologiya tədrisinin müasir metodikası, Bakı, 2012
3. M. Babayev, M. Məcidov Biologiya tədrisi metodikası, Bakı, 2005
4. M. Paşayeva Biologiyanın tədrisində interaktiv təlim üsullarından istifadə metodikası, Bakı, 2003
5. Z. Veysova Fəal/Interaktiv təlim: Müəllimlər üçün vəsait, UNICEF, Azərbaycan Respublikası, Bakı, 2007

IV. Prerekvizitlər: Fənnin tədrisi üçün öncədən başqa fənlərin də tədris olunmasına zərurət yoxdur

V. Korekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxta başqa fənlərin də tədris olunmasına zərurət yoxdur.

VI. Fənnin təsviri və məqsədi: Botanikanın tədrisinin metodikası fənni yeni yaranmış elm sahələrindən biridir. Məlum olduğu kimi yeni dərsliklərdə məzmun xəttindən asılı olaraq mövzuların verilməsindən asılı olaraq Botanika – bitkilər aləmi ilə bağlı mövzular Orta ümumtəhsil məktəblərində VI sinifdən başlayaraq tədris olunur. Yeni dərsliklər Ümumi təhsil

pilləsinin dövlət standartları və proqramları (kurikulumları) əsasında hazırlanmışdır. Botanikanın tədrisinin metodikasının məqsədi: morfoloji və fizioloji məzmunlu, ibtidai bitkilərin əsas qrupları mövzusunda dərslərin tədrisi metodikasını öyrətməkdir. .

VII. Davamiyyətə verilən tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmır, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII. Qiymətləndirmə: Tələbələrin biliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 20 bal seminar və ya laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə görə və 30 bal kollokviumların nəticələrinə görə verilir. Əgər fənn üzrə həm seminar və həm də laboratoriya varsa onda 10 bal seminara, 10 bal isə laboratoriyaya görə verilir.

İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir. Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzər alınır

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

- 10 bal- tələbə keçilmiş material dərindən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir.
- 9 bal-tələbə keçilmiş material tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam açə bilir.
- 8 bal-tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;
- 7 bal- tələbə keçilmiş material başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırə bilmir
- 6 bal- tələbənin cavabı əsasən düzgündür.
- 5 bal-tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.
- 4 bal- tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;
- 3 bal- tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırə bilmir;
- 1-2 bal- tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.
- 0 bal- suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladıqı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladıqı bala əlavə olunmur.

Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında)

№	Bal	Qiymət	
		Sözlə	Hərflə
1.	91-100	əla	A
2.	81-90	çox yaxşı	B
3.	71-80	yaxşı	C
4.	61-70	kafi	D
5.	51-60	qənaətbəxş	E
6.	50 və ondan aşağı	qeyri-kafi	F

IX. Davranış qaydalarının pozulması: Tələbə Universitetin daxili nizam –intizam qaydalarını pozduqda onun haqqında əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir göröləcək.

X. Təqvim mövzu planı: Mühazirə 30 saat, Seminar 30 saat.

SN	Mövzuların adları	Saatların miqdarı		Tarix
		Mühazirə	Seminar	

1.	Giriş. Şagirdlərə praktiki olaraq dərslik, metodiki vəsaitlər və əyani vasitələrlə işləmək bacarığının aşılması. Plan: 1.Tədris prosesinin dərslikdə əks olunan metodoloji mərhələ. 2.Dərslik komplektinin mövzular üzrə strukturu. 3.Təcrübə və laboratoriya işlərinin təşkili. <i>Mənbə: [1; 2;4;]</i>	2	2	
2	İllik tematik və gündəlik dərs planının təhlili. Biologiya dərslərində yeni təlim texnologiyalarının tətbiqi. Plan: 1.Biologiya dərslərinin illik və gündəlik dərs planlarının təhlili. 2.Biologiya dərslərində fəal təlim üsulları. <i>Mənbə: [1; 2;4;5;]</i>	2	2	
3	Məktəbdə sinifdənənar müstəqil işlərin həyata keçirilməsi.Şagird nailiyyətlərinin qiymətləndirilməsi. Plan: 1.Məktəbdə sinifdənənar işlərin təşkili. 2.Şagird nailiyyətlərinin qiymətləndirilməsi. <i>Mənbə: [1; 2;4;5;8;9]</i>	2	2	
4	Canlı orqanizmlərin əsas xüsusiyyətlərinin tədrisi metodikası. Plan: 1.Canlıların təsnifatı mövzusunun tədrisi metodikası. 2.Prokariot orqanizmlər mövzusunun tədrisi metodikası. <i>Mənbə: [1; 2;4;5;]</i>	2	2	
5	Bitki toxumalarının tədrisi metodikası Plan: 1.Bitkinin törədici, örtük və mexaniki toxumaları mövzusunun tədrisi metodikası 2. Bitkinin ötürücü, əsas və ifrazat toxumaları mövzusunun tədrisi metodikası <i>Mənbə: [1; 2;4;5;]</i>	2	2	
6	Bitkilərdə vegetativ orqanların quruluşunun tədrisi metodikası. Plan: 1.Çiçəkli bitkilərin orqanları. Kök mövzusunun tədrisi metodikası 2. Çiçəkli bitkilərin orqanları. Gövdə mövzusunun tədrisi metodikası 3. Çiçəkli bitkilərin orqanları.Yarpaq mövzusunun tədrisi metodikası <i>Mənbə: [1; 2;4;5;]</i>	2	2	
7	Bitkilərdə generativ orqanların quruluşunun tədrisi metodikası. Plan: 1.Çiçək və onun quruluşu mövzusunun tədrisi metodikası 2.Toxumun quruluşu mövzusunun tədrisi metodikası	2	2	

	3.Meyvə mövzusunun tədrisi metodikası <i>Mənbə: [1; 2;4;]</i>			
8	Çiçəkli bitkilərdə çoxalma. Plan: 1. Tozlanma mövzusunun tədrisi metodikası 2.Çiçəkli bitkilərdə cinsiyyətli çoxalma. Mayalanma mövzusunun tədrisi metodikası 3. Çiçəkli bitkilərdə qeyri-cinsi çoxalma mövzusunun tədrisi metodikası <i>Mənbə: [1; 2;4;5;]</i>	2	2	
9	Bitki orqanlarının şəkildəyişməsi Plan: Bitki orqanlarının yeraltı şəkildəyişmələri mövzusunun tədrisi metodikası 2. Bitki orqanlarının yerüstü şəkildəyişmələri mövzusunun tədrisi metodikası <i>Mənbə: [1; 2;4;5;]</i>	2	2	
10	Bitkilərin qidalanması Plan: 1.Bitkilərin yeraltı qidalanması mövzusunun tədrisi metodikası 2. Bitkilərin havadan qidalanması mövzusunun tədrisi metodikası. <i>Mənbə: [1; 2;4;5;8;9]</i>	2	2	
11	Orqanizlərdə maddələrin daşınması Plan: Bitkilərin su buxarlandırması.Xəzan mövzusunun tədrisi metodikası 2.Bitkilərdə ifrazat mövzusunun tədrisi metodikası <i>Mənbə: [1; 2;4;5;8;9]</i>	2	2	
12	İbtidai bitkilər və ali sporlu bitkilər mövzusunda dərslərin tədrisi metodikası. Plan: 1.Yosunlar- ibtidai bitkilərdir mövzusunun tədrisi metodikası. 2..Mamırkimilərin tədrisi meütodikası. 3. Qıjıkimilərin tədrisi meütodikası <i>Mənbə: [1; 2;4;5;]</i>	2	2	
13	Bitkilərin insan həyatında rolu Plan: 1.Mədəni bitkilərin insan həyatında rolu mövzusunun tədrisi metodikası. 2.Dərman bitkiləri mövzusunun tədrisi metodikası. <i>Mənbə: [1; 2;4;5;]</i>	2	2	
14.	Orqanizm və təbii birliklərə mühitin təsiri. Plan: 1.Canlı orqanizmlərin məskunlaşması və yayılması mövzusunun tədrisi metodikası 2.Orqanizmlərin mühitlə əlaqəsi mövzusunun tədrisi metodikası. <i>Mənbə: [1; 2;4;5;8;9]</i>	2	2	
15	Biomüxtəliflik. Ekoloji amillər Plan: 1.Biomüxtəliflik mövzusunun tədrisi metodikası. 2.Ekoloji amillər mövzusunun tədrisi metodikası. <i>Mənbə: [1; 2;4;]</i>	2	2	
	Cəmi 30 saat	30 s	30 s	

XI. Fənn üzrə tələblər və tapşırıqlar.

Təlim nəticəsində tələbələrin əldə etməli olduğu təsəvvür, vərdiş və bacarıqları:

- İnformasiya mənbəyi ilə işin bacarıq və vərdişi.
- Əsas amilin təhlili və ayıra bilməsi; müqayisə, ümumləşdirmə və sistemləşdirmə; konkretləşdirmə, sübut və rəddetmə, ziddiyyətləri görmə bacarığı;

XII. Fənn üzrə təlimin nəticələri:

- müasir botanikanın əsas problemləri və inkişaf perspektivlərini təhlil və təsvir etməyi;
- botanika üzrə informasiyanı ümumləşdirməyi, təhlil etməyi və dərk etməyi; Bitkilərin biologiyası haqqında əldə etdiyi bilikləri praktiki fəaliyyətində istifadə etməyi bacarmaq.

XIII. Tələbələrin fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi:

XIV: Kollektiv sualları:

I Kollektiv sualları:

1. Tədris prosesinin dərslərdə əks olunan metodoloji mərhələ.
2. Dərslərin kompleksinin mövzular üzrə strukturu.
3. Təcrübə və laboratoriya işlərinin təşkili.
4. Biologiya dərslərinin illik və gündəlik dərslər planlarının təhlili.
5. Biologiya dərslərində fəal təlim üsulları.
6. Məktəbdə sinifdən kənar işlərin təşkili.
7. Şagird nailiyyətlərinin qiymətləndirilməsi.
8. Canlıların təsnifatı mövzusunun tədrisi metodikası.
9. Prokariot orqanizmlər mövzusunun tədrisi
10. Bitkinin törədicisi, örtük və mexaniki toxumaları mövzusunun tədrisi metodikası
11. Bitkinin ötürücü, əsas və ifrazat toxumaları mövzusunun tədrisi metodikası
12. Çiçəkli bitkilərin orqanları. Kök mövzusunun tədrisi metodikası
13. Çiçəkli bitkilərin orqanları. Gövdə mövzusunun tədrisi metodikası
14. Çiçəkli bitkilərin orqanları. Yarpaq mövzusunun tədrisi metodikası
15. Çiçək və onun quruluşu mövzusunun tədrisi metodikası

II Kollektiv sualları:

1. Toxumun quruluşu mövzusunun tədrisi metodikası
2. Meyvə mövzusunun tədrisi metodikası
3. Tozlanma mövzusunun tədrisi metodikası
4. Çiçəkli bitkilərdə cinsiyyətli çoxalma. Mayalanma mövzusunun tədrisi metodikası
5. Çiçəkli bitkilərdə qeyri-cinsi çoxalma mövzusunun tədrisi metodikası
6. Bitki orqanlarının yeraltı şəkildə inkişafı mövzusunun tədrisi metodikası
7. Bitki orqanlarının yerüstü şəkildə inkişafı mövzusunun tədrisi metodikası
8. Bitkilərin yeraltı qidalanması mövzusunun tədrisi metodikası
9. Bitkilərin havadan qidalanması mövzusunun tədrisi metodikası.
10. Bitkilərin su buxarlandırması. Xəzan mövzusunun tədrisi metodikası
11. Bitkilərdə ifrazat mövzusunun tədrisi metodikası
12. Yosunlar- ibtidai bitkilərdir mövzusunun tədrisi metodikası.
13. Mamırkimilərin tədrisi metodikası.
14. Qıjıkimilərin tədrisi metodikası
15. Mədəni bitkilərin insan həyatında rolu mövzusunun tədrisi metodikası.

XV. Botanikanın tədrisinin məktəb kursu fənnindən imtahan sualları.

1. Tədris prosesinin dərslərdə əks olunan metodoloji mərhələ.
2. Dərslərin kompleksinin mövzular üzrə strukturu.
3. Təcrübə və laboratoriya işlərinin təşkili.
4. Biologiya dərslərinin illik və gündəlik dərslər planlarının təhlili.
5. Biologiya dərslərində fəal təlim üsulları.
6. Məktəbdə sinifdən kənar işlərin təşkili.
7. Şagird nailiyyətlərinin qiymətləndirilməsi.
8. Canlıların təsnifatı mövzusunun tədrisi metodikası.
9. Prokariot orqanizmlər mövzusunun tədrisi
10. Bitkinin törədici, örtük və mexaniki toxumaları mövzusunun tədrisi metodikası
11. Bitkinin ötürücü, əsas və ifrazat toxumaları mövzusunun tədrisi metodikası
12. Çiçəkli bitkilərin orqanları. Kök mövzusunun tədrisi metodikası
13. Çiçəkli bitkilərin orqanları. Gövdə mövzusunun tədrisi metodikası
14. Çiçəkli bitkilərin orqanları. Yarpaq mövzusunun tədrisi metodikası
15. Çiçək və onun quruluşu mövzusunun tədrisi metodikası
16. Toxumun quruluşu mövzusunun tədrisi metodikası
17. Meyvə mövzusunun tədrisi metodikası
18. Tozlanma mövzusunun tədrisi metodikası
19. Çiçəkli bitkilərdə cinsiyyətli çoxalma. Mayalanma mövzusunun tədrisi metodikası
20. Çiçəkli bitkilərdə qeyri-cinsi çoxalma mövzusunun tədrisi metodikası
21. Bitki orqanlarının yeraltı şəkildəyişmələri mövzusunun tədrisi metodikası
22. Bitki orqanlarının yerüstü şəkildəyişmələri mövzusunun tədrisi metodikası
23. Bitkilərin yeraltı qidalanması mövzusunun tədrisi metodikası
24. Bitkilərin havadan qidalanması mövzusunun tədrisi metodikası.
25. Bitkilərin su buxarlandırması. Xəzan mövzusunun tədrisi metodikası
26. Bitkilərdə ifrazat mövzusunun tədrisi metodikası
27. Yosunlar- ibtidai bitkilərdir mövzusunun tədrisi metodikası.
28. Mamırkimilərin tədrisi metodikası.
29. Qıjıkimilərin tədrisi metodikası
30. Mədəni bitkilərin insan həyatında rolu mövzusunun tədrisi metodikası.
31. Dərman bitkiləri mövzusunun tədrisi metodikası.
32. Canlı orqanizmlərin məskunlaşması və yayılması mövzusunun tədrisi metodikası.
33. Orqanizmlərin mühitlə əlaqəsi mövzusunun tədrisi metodikası.
34. Biomüxtəliflik mövzusunun tədrisi metodikası.
35. Ekoloji amillər mövzusunun tədrisi metodikası.

«S.F Botanika tədrisinin məktəb kursu» fənninin sillabusu 050110-"Kimya və biologiya müəllimliyi" ixtisasının tədris planı və fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir. Sillabus Biologiya və ekologiya kafedrasının 10.09.2025-cü il protokolu ilə təsdiq edilmişdir (Protokol № 1).

Fənn müəllimi:

dos.M.B.Hüseynov

Kafedra müdürü v.i.e:

dos.N.C.Paşayev